

Mijn paard hoest, wat nu?

Op het noordelijke halfrond is het gebruikelijk dat paarden die ingezet worden voor werk of sport een groot deel van het jaar worden opgestald. Gedurende de wintermaanden is het vaak te koud of te nat om ze buiten te laten lopen. Veel stallen zijn niet uitgerust om grote hoeveelheden paarden te huisvesten, met een slecht stalklimaat als gevolg.

Door onvoldoende ventilatie stijgt de temperatuur, de ammoniakconcentratie en het aantal stofdeeltjes in de lucht, hierdoor stijgt het risico op luchtweg aandoeningen.

Anatomie en fysiologie van de luchtwegen

Een paard heeft in rust een ademfrequentie van 8-14 ademteugen per minuut, dit kan tijdens arbeid oplopen tot 180 ademteugen per minuut. In rust wordt per ademhaling 4-7 liter lucht geïnhaald, tijdens arbeid tot 10 liter. De maximale hoeveelheid lucht die een paard tijdens arbeid inademt is 1500 liter/minuut. Deze grote hoeveelheden lucht worden naar binnen en naar buiten gebracht door de werking van het middenrif en de spieren rond de borstkast. De lucht stroomt naar binnen via de neus, de keelholte, de luchtpijp om uiteindelijk in de longen te belanden. In de longen zit een vertakt netwerk van gangetjes waardoor de lucht naar de longblaasjes stroomt. In deze longblaasjes vindt de gasuitwisseling plaats, zuurstof wordt afgegeven aan het lichaam en koolzuurgas verlaat het lichaam met de afgevoerde lucht. Dit proces noemen we de gasuitwisseling. Naast gasuitwisseling wordt tijdens de ademhaling ook water en warmte afgevoerd. Door de uitstromende lucht langs de stembanden te laten stromen kan het paard hinniken.

Wat is hoesten?

Hoesten is het onder hoge druk en met grote snelheid naar buiten laten stromen van lucht uit de longen. Met de lucht kan slijm worden afgevoerd. Hoesten kan plaats vinden als een reflex b.v. als het paard zich verslikt of door prikkeling van kleine sensortjes in de luchtwegen. Hoesten kan dus heel nuttig zijn; het voorkomt dat voedsel of giftige gassen in de longen kunnen komen.

Waarom gaat een paard hoesten?

Een paard kan gaan hoesten door het inademen van gassen zoals ammoniak, stof of door een ontsteking.

Is een hoestend paard gevaarlijk voor andere paarden?

Het is belangrijk een onderscheid te maken tussen plotseling (acuut) hoesten en chronisch hoesten. Acuut hoesten zien we vaker bij jonge paarden. De dieren hebben koorts, eten minder of niet, hoesten onderdrukt, hebben een pijnlijke keel en krijgen na een paar dagen neusuitvloeiing. Deze paarden zijn besmettelijk voor andere dieren. Het is belangrijk de zieke dieren te isoleren van de andere paarden en snel te laten

behandelen door een dierenarts. De oorzaak is meestal een virusinfectie.

Paarden die chronisch hoesten zijn niet besmettelijk voor andere paarden. Deze paarden zijn moeilijker te behandelen omdat het probleem al veel langer bestaat. Het ontstaan van de problemen ligt vaak al in de jonge jaren van het paard maar wordt pas zichtbaar op middelbare leeftijd. Door veranderingen van de luchtwegen wordt er meer slijm geproduceerd. Het slijm is taaier en wordt slechter afgevoerd. De afvoergangen worden bovendien nauwer door samentrekken van spiertjes rond de gangen. Dit noemen we een chronische bronchitis. De meest ernstige vorm wordt ook wel een dampig paard genoemd. De achtergrond van deze ziekte is een allergie en misschien wel aangeboren.

Onderzoek en behandeling

Van groot belang bij hoestende paarden is dat u tijdig een dierenarts vraagt om uw paard te controleren. De dierenarts kan u helpen een chronische aandoening te voorkomen of te behandelen. Naast het afluisteren van de longen is het vaak noodzakelijk om de voorste luchtwegen te bekijken met een endoscoop. De hoeveelheid slijm en de wand van de luchtwegen wordt hiermee zichtbaar gemaakt. Aanvullend kan een longspoeling, een bacteriekweek of een röntgenfoto noodzakelijk zijn. Aan de hand van de diagnostiek wordt een behandelplan opgesteld. Het paard zal in veel gevallen met een combinatie van medicijnen worden behandeld. Naast de medicijnen zijn vaak maatregelen in voeding en huisvesting noodzakelijk om tot een goed resultaat te komen. Hierbij moet u denken aan:

- geen droog hooi voeren maar silage
- niet opstrooien terwijl het paard in de stal staat
- voldoende ventilatie
- uitmesten aanpassen aan de ammoniakconcentratie
- niet de stal vegen met een blazer
- liefst 24 uur weidegang
- tocht vermijden

Een paard dat regelmatig hoest is niet normaal. Een stal waar veel paarden hoesten heeft waarschijnlijk een ongunstig stalklimaat of gebruikt veel hooi en stro met een hoog stofgehalte. Een paard met slijm in de neus verdient een controle om erger te voorkomen.

U heeft het beste met uw paard voor en u bent voorstander van het voorkomen van onnodig ongemak. Neem dan tijdig contact op met uw dierenarts bij verdenking van luchtwegproblemen.

De gezondheid en de luchtwegen van uw paard worden dan gecontroleerd en gezamenlijk kan worden gekeken naar een betere preventie om hoesten te voorkomen. De behandeling van luchtwegproblemen bij het paard is kostbaar, voorkomen is dus beter dan genezen. Is een behandeling toch noodzakelijk dan is het in het belang van uw paard om de behandeling onder optimale omstandigheden uit te voeren. Het resultaat van de medicijnen kan onvoldoende zijn wanneer de omstandigheden waaronder het paard gehuisvest is niet optimaal zijn. Onthoud dat veel chronisch hoesten een allergische achtergrond heeft, het paard kan na behandeling weer gaan hoesten als hij in een stoffige omgeving moet verblijven. Een goede samenwerking tussen u als eigenaar en de dierenarts is belangrijk om uw paard gezond te houden.

Prijzen:

In de meeste gevallen kan een bronchoscopie bij u thuis op stal worden uitgevoerd. De kosten van een bronchoscopie excl. sedatie bedragen € 75,- . De beoordeling van de stembanden tijdens een keuring kost € 35,-